

УДК 342.552

Мельник П. В.*аспірант кафедри муніципального права
та адміністративно-правових дисциплін**Національного університету «Острозька академія»*

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: СТАН, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Актуальність тематики дослідження. Утвердження в Україні демократичної, соціальної та правової держави зумовлює об'єктивні та закономірні процеси пов'язані із системними соціально-економічними реформами, реформою децентралізації влади, оновленням процесуального законодавства, поступовою імплементацією європейських соціальних стандартів. Внаслідок підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угоду ратифіковано згідно із заявою Законом №1678-VII від 16.09.2014) (далі – **Угода про асоціацію**)¹, Україна взяла на себе зобов'язання привести чинне законодавство про службу в органах місцевого самоврядування до європейських стандартів. Особливо значення проблематика розвитку новітньої моделі служби в органах місцевого самоврядування зумовлена

© Мельник П. В., 2018

© Національний університет «Острозька академія», 2018

¹ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran147#n147

-
- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

інституційною реформою децентралізації влади, посиленням ролі територіальних громад в управлінських процесах. Також, актуальність досліджуваної теми зумовлена кодифікаційними процесами в галузі трудового права України та очікуваним прийняттям Трудового кодексу України (далі – ТК).

Метою наукової статті є науково-правове дослідження суттєвих аспектів законодавчого забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування у контексті сьогодення.

Ступінь розробки. Окремі питання правового регулювання праці посадових осіб органів місцевого самоврядування здійснювали такі вчені в галузі трудового права як М.І. Іншин, В.В. Жернаков, Л.І. Лазор, П.Д. Пилипенко, С.М. Прилипко, В.І. Прокопенко, М.М. Клемпарський, В.Л. Костюк, В.Я. Мацюк, В.П. Мельник, К.Ю. Мельник, О.І. Процевський, В.Г. Ротань, В.С. Щербина, Г.І. Чанишева, О.М. Ярошенко та інші вчені. Тим не менше, системне комплексне дослідження законодавчого забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування наразі відсутнє.

Виклад основного матеріалу. Насамперед, варто відзначити, що правове регулювання служби в органах місцевого самоврядування, характеризується тим, що спрямоване на оптимальне поєднання: по-перше, спеціального правового регулювання; по-друге, загальних приписів щодо застосування норм трудового права по відношенню до функціонування служби місцевого самоврядування.

Концептуальні конституційно-правові основи служби в органах місцевого самоврядування визначені на підставі Конституції України², за змістом якої в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування.

² Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

У розвиток цієї норми, Основний Закон України (ст.38) закріплює право громадян брати участь в управлінні державними справами, вільно обирати та бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

У юридичній літературі відзначається, що положення Конституції України визначають конституційно-правові засади розвитку суспільства й держави з питань праці, засвідчують об'єктивну та закономірну необхідність їх подальшої імплементації в розбудову новітнього трудового законодавства, ухвалення Трудового кодексу України³.

У розвиток конституційних положень, ратифікована Верховною Радою України Європейська хартія місцевого самоврядування (ст.6) встановлює: по-перше, самостійність органів місцевого самоврядування в межах закону визначати власні внутрішні адміністративні структури з урахуванням місцевих потреб і необхідності забезпечення ефективного управління; по-друге, добір на службу в органах місцевого самоврядування висококваліфікованого персоналу з урахуванням особистих якостей та компетентності шляхом забезпечення належних можливостей професійної підготовки, винагороди та просування по службі⁴.

Істотним кроком на шляху кодифікації нормативного матеріалу в галузі служби в органах місцевого самоврядування стало прийняття Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування в Україні» (далі - Закон №2493)⁵. Закон №2493 регулює цілу низку загальних питань служби (визначення служби, визначення посадової особи місцевого самоврядування; класифікація посад в органах місцевого самоврядування;

³ Костюк В. Л. Місце Конституції України у контексті новітньої кодифікації трудового законодавства: науково-правовий аспект/В.Л. Костюк/В.Л. Костюк//Вісник Запорізького національного університету. – 2015. – №1. – С. 136

⁴ Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985. Хартію ратифіковано Законом України №452/97-ВР від 15.07.1997. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036

⁵ Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №2493 від 07.06.2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

основні принципи служби в органах місцевого самоврядування; зміст та умови реалізації права на службу в органах місцевого самоврядування; зміст державної політики щодо служби в органах місцевого самоврядування)⁶. За змістом зазначеного Закону (ст.5) право на службу в органах місцевого самоврядування мають громадяни України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну проживання на відповідній території.

При цьому, на посаду можуть бути призначені особи, які мають відповідну освіту і професійну підготовку, володіють державною мовою та регіональними мовами в обсягах, достатніх для виконання службових обов'язків, а щодо окремих категорій посад (посадових осіб) проводиться спеціальна перевірка в порядку, встановленому Законом України «Про запобігання корупції»⁷. Варто підкреслити, що правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування визначається Конституцією та законами України. Зокрема, посадові особи місцевого самоврядування діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією України і законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, актами органів місцевого самоврядування, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції. Крім того, на посадових осіб місцевого самоврядування поширюється дія законодавства України про працю з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

⁶ Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №2493 від 07.06.2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

⁷ Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України.2014.№49.Ст.2056.

- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdtr.pdf>.

Також Закон №2493 містить і інші важливі положення щодо службово-трудових правовідносин у системі місцевого самоврядування. Разом із тим, його норми не містять положень щодо мотивації приходу висококваліфікованих фахівців до системи місцевого самоврядування, механізмів заохочень, кар'єрного зростання тощо. Тому, з позицій сьогодення, цей Закон потребує концептуального реформування, що також пов'язано і новітніми державотворчими процесами.

Окреме місце у системі законодавчого забезпечення служби в органах місцевого самоврядування належить Кодексу законів про працю України⁸ (далі – КЗпП України), який регламентує службово-трудові відносини у системі місцевого самоврядування, у частині питань, невирішених спеціальним законодавством. Ураховуючи те, що КЗпП України, по суті, відображає законодавчу модель радянських трудових відносин, він перебуває у стадії системного реформування. За таких обставин, законодавче регулювання служби в органах місцевого самоврядування перед системними викликами пов'язаними із її якісним реформуванням.

Важливим аспектом вдосконалення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування є імплементація міжнародних стандартів щодо праці муніципальних службовців. Так, перш за все необхідно привести у відповідність чинне законодавство до вимог Угоди про асоціацію⁹. Основним позитивом від такої адаптації законодавства буде 1) приведення чинних стандартів праці посадових осіб органів місцевого самоврядування до європейських вимог та 2) отримання

⁸ Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VII (у редакції від 01.07.2018 р.). Відомості Верховної Ради УРСР 1971. № 50. Ст. 375.

⁹ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran147#n147

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdtr.pdf>.

Україною можливості стати повноправним членом ЄС в найближчому майбутньому.

Слід підкреслити, що організація імплементаційних процесів щодо розбудови новітньої моделі служби в органах місцевого самоврядування має включати такі чинники. По-перше, пришвидшення адаптації чинного трудового законодавства до міжнародних стандартів. Перш за все мова йде про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці (далі – **МОП**) №151 «Про захист права на організацію та процедури визначення умов зайнятості на державній службі» 1978 р.¹⁰. Основним позитивом даної Конвенції є те, що державні (публічні) службовці користуються такими ж громадськими та політичними і трудовими правами, як і всі інші працівники¹¹. Поширення на державних (публічних) службовців трудових прав і гарантій їх діяльності має істотне значення для нормального здійснення свободи об'єднання за єдиної умови дотримуватися зобов'язань, визначених їх статутами і характером виконуваних ними функцій. По-друге, у більшості випадків загальні міжнародні стандарти поширюються і на посадових осіб органу місцевого самоврядування (щодо права об'єднуватися, входити до складу профспілки, на соціальний діалог, на гарантії при звільненні, недискримінації при прийомі на роботу та оплаті праці, гігієну та безпеку праці тощо), а тому мають безпосередньо застосовуватися судами при вирішенні спорів як норми прямої дії, що мають примат перед нормами національного законодавства. Основним позитивом стане приведення правового статусу посадових осіб органів місцевого самоврядування до загальносвітових стандартів. По-третє, відповідно до стандартів МОП усі без винятку працівники мають

¹⁰ Конвенція Міжнародної організації праці №151 «Про захист права на організацію та процедури визначення умов зайнятості на державній службі» 1978 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_187

¹¹ Там само

- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdtr.pdf>.

належний захист проти будь-яких дискримінаційних дій, спрямованих на обмеження свободи об'єднання в галузі праці. Реалізація відповідного міжнародного стандарту в національному праві буде мати позитивом забезпечення права посадових осіб органів місцевого самоврядування на свободу асоціації та об'єднання. По-четверте, окремі міжнародні стандарти МОП встановлюють, що трудові відносини з працівником не повинні припинятись у зв'язку з провиною, яка відповідно до національного законодавства або практики була б підставою для припинення трудових відносин лише за одно- чи багаторазового повторення, а тому потребують перегляду та змістовної конкретизації така спеціальна підстава звільнення як порушення присяги (з метою забезпечення більшої передбачуваності та правової визначеності).

Розбудова новітнього законодавчого регулювання служби в органах місцевого самоврядування тісно пов'язана із урахуванням досвіду зарубіжних держав, насамперед, держав-членів ЄС. У юридичній літературі з цього приводу вказуються на таких аспектах: відсутність терміну «посадова особа органу місцевого самоврядування» та використання терміну «муніципальний службовець» та «публічний службовець»; поділ посад на постійні (чиновницькі) та непостійні (виборні); високий рівень соціального захисту муніципальних службовців (пенсійного забезпечення, трудових прав, гарантій діяльності тощо); значне акцентування уваги на підвищення кваліфікації та освіти муніципальних службовців (на рівні ЄС прийнято понад 30 нормативно-правових актів з цих питань¹²); тенденція до забезпечення гендерної рівності чоловіків і жінок шляхом закріплення в законодавстві квоти для

¹² Місцеве самоврядування в країнах Скандинавії та Балтії. URL: <http://old.decentralization.gov.ua/pics/attachments/Misceve-samovryaduvannya-v-krayinah-Skandiinavii-ta-Baltiiv.pdf>

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

жінок (на рівні Скандинавських країн¹³); високий рівень престижності муніципальної служби (зокрема, німецьке законодавство оперує поняттям «почесні обов'язки» та «почесна служба»); розвинутість інституту політичної відповідальності виборних муніципальних посад та суворість законодавства про дисциплінарні проступки муніципальних службовців¹⁴.

Таким чином, утвердження в Україні новітньої моделі служби місцевого самоврядування передбачає продовження практики відповідних реформ, подальшого забезпечення процесу децентралізації публічної влади, на сьогодні актуальним є прийняття нового закону про службу в органах місцевого самоврядування. Адже очевидно, що найважливішою складовою цієї реформи, поруч із матеріально-фінансовою основою, виступає її кадрове забезпечення, створення правових передумов для підвищення престижності служби в органах місцевого самоврядування, врегулювання статусу службовця місцевого самоврядування, стимулювання кар'єрного зростання тощо. Також є необхідність узгодження законодавства про службу в органах місцевого самоврядування з положеннями нового Закону України «Про державну службу», прийнятого у 2015 році¹⁵.

Частково наведена мета реалізується у положеннях законопроекту про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №8369 від 17.05.2018 р. (далі – **проект №8369**), якими передбачається оновлення правових передумов для: врегулювання статусу службовців місцевого самоврядування та виборних посадових осіб місцевого самоврядування; забезпечення політичної нейтральності

¹³ Там само

¹⁴ Муніципальное право зарубежных стран (сравнительно-правовой анализ): Учебное пособие для вузов // под ред. д.ю.н., профессора В.В. Еремяна. М.: Академический проект; Фонд «Мир». 2005 г. – с.55-57

¹⁵ Калиновський Б. В. Шляхи удосконалення законодавчого регулювання служби в органах місцевого самоврядування України / Б. В. Калиновський // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2012. - № 1. - С. 50-54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npna_u_2012_1_12

- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

службовців місцевого самоврядування; врегулювання законом основних питань служби в органах місцевого самоврядування та надання органам місцевого самоврядування повноважень самостійно вирішувати питання формування умов оплати праці виборних посадових осіб та службовців місцевого самоврядування, інші питання проходження служби в органах місцевого самоврядування та встановлення загальних правил та гарантій для здійснення таких повноважень; адаптації основ служби в органах місцевого самоврядування до концептуальних підходів, закладених Законом України «Про державну службу»¹⁶.

Важливим кроком щодо вдосконалення законодавства в аналізованій сфері також має стати визначення чіткого співвідношення між законодавчими актами щодо правового регулювання праці посадових осіб органів місцевого самоврядування. В цьому плані видається некоректною ч.3 ст.11 проекту ТК України №1658 від 24.07.2017 р., відповідно до якої законами можуть встановлюватися особливості регулювання трудових відносин державних службовців, працівників аварійно-рятувальних служб, членів екіпажів морських, річкових та повітряних суден, працівників, які працюють у районах з особливими природними географічними і геологічними умовами, та інших категорій працівників¹⁷. Однак, неясно, чому в даному випадку не згадана служба в органах місцевого самоврядування. Очевидно, дану норму слід змінити, додавши положення про те, що законами можуть встановлюватися особливості регулювання служби в органах місцевого самоврядування. При цьому мова має йти про такі особливості регулювання, які не погіршують становище службовця в порівнянні з трудовим законодавством в сфері охорони праці та зайнятості.

¹⁶ Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №8369 від 17.05.2018 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64016

¹⁷ Проект Трудового кодексу України №1658 від 27.12.2014 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221

- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdtr.pdf>.

У цілому ж в новому законі про службу в органах місцевого самоврядування слід передбачити, що трудове законодавства діє в усіх випадках, не врегульованих і не деталізованих цим законом (зокрема, щодо підстав звільнення, проходження служби, підстав та процедури притягнення до дисциплінарної відповідальності тощо). Тому видається обґрунтованою редакція ч.2 ст.5 проекту №8369, відповідно до якої дія норм законодавства про працю поширюється на службовців місцевого самоврядування у частині відносин, не врегульованих цим Законом¹⁸.

Також вдосконалення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування має стати закріплення сучасного трудо-правового статусу відповідних службовців. Зокрема, необхідно визначити трудо-правовий статус керівника служби та коло його прав та обов'язків щодо підпорядкованих йому осіб (зокрема, в цій частині ч.3 ст.9 проекту №8369 встановлює, що керівник служби в органі місцевого самоврядування: 1) організовує проведення конкурсу на зайняття вакантних адміністративних посад в органах місцевого самоврядування та забезпечує його прозорість і об'єктивність відповідно до вимог цього Закону; 2) забезпечує своєчасне оприлюднення та передачу інформації центральному органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби даних, про вакантні посади служби в органах місцевого самоврядування з метою моніторингу таких посад; 3) призначає осіб на адміністративні посади та звільняє їх з посад; 4) присвоює ранги службовцям місцевого самоврядування, які займають адміністративні посади; 5) забезпечує організацію підготовки, перепідготовки та підвищення рівня професійної компетентності службовців місцевого самоврядування; 6) забезпечує ефективне

¹⁸ Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №8369 від 17.05.2018 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64016

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdtr.pdf>.

функціонування системи оцінювання результатів службової діяльності службовців місцевого самоврядування тощо)¹⁹.

Висновки. Чинне законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування не є досконалим і містить ряд системних проблем як теоретичного, так і практичного характеру.

Наразі основними векторами доктринального вдосконалення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування мають бути: 1) визначення співвідношення законодавства про службу місцевого самоврядування з трудовим законодавством, законодавством про державну службу; 2) уніфікація термінології; 3) вироблення загальної концепції законодавчого забезпечення служби в органах місцевого самоврядування.

Основоположною тенденцією законодавчого забезпечення служби в органах місцевого самоврядування має стати розробка та ухвалення нової редакції Закону про службу в органах місцевого самоврядування. У такому законопроекті варто було приділити увагу таким ключовим питанням: 1) підвищення престижності служби в органах місцевого самоврядування; 2) врегулювання трудо-правового статусу службовця органу місцевого самоврядування; 3) рівного доступу до служби в органах місцевого самоврядування виключно на основі заслуг; 4) прозорого прийняття на службу до органів місцевого самоврядування; 5) стимулювання кар'єрного зростання; 6) деполітизації; 7) нової моделі оплати праці, що мінімізує суб'єктивізм керівника; 8) впровадження ефективного механізму запобігання корупції; 9) підвищення рівня соціального та матеріального захисту службовців.

¹⁹ Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №8369 від 17.05.2018 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64016

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011/para147#n147
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985. Хартію ратифіковано Законом України №452/97-ВР від 15.07.1997. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036
4. Конвенція Міжнародної організації праці №151 «Про захист права на організацію та процедури визначення умов зайнятості на державній службі» 1978 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_187
5. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VII (у редакції від 01.07.2018 р.). Відомості Верховної Ради УРСР 1971. № 50. Ст. 375.
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року №1700-VII. Відомості Верховної Ради України.2014.№49.Ст.2056.
7. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №2493 від 07.06.2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
8. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджені Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. №158. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16>
9. Калиновський Б. В. Шляхи удосконалення законодавчого регулювання служби в органах місцевого самоврядування України / Б. В.

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

Калиновський // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2012. - № 1. - С. 50-54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npna_u_2012_1_12

10. Костюк В. Л. Місце Конституції України у контексті новітньої кодифікації трудового законодавства: науково-правовий аспект/В.Л. Костюк/В.Л. Костюк//Вісник Запорізького національного університету. – 2015. – №1.- С. 135-141.

11. Костюк В.Л., Мозолевський П.В. Право на службу в органах місцевого самоврядування: сутність, проблеми, тенденції законодавчого забезпечення. The Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права. – 2017. – № 41. – с.4-12. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2017/07/kostiuk_mozolevskyi_41.pdf

12. Костюк В.Л., Мозолевський П.В. Право на службу в органах місцевого самоврядування: сутність, проблеми, тенденції законодавчого забезпечення. The Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права. – 2017. – № 41. – с.4-12. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2017/07/kostiuk_mozolevskyi_41.pdf

13. Лист Вищого адміністративного суду України від 26.05.2010 р. № 753/11/13-10 «Про розв’язання спорів, що виникають з відносин публічної служби» Вищий адміністративний суд України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v753_760-10

14. Місцеве самоврядування в країнах Скандинавії та Балтії. URL: <http://old.decentralization.gov.ua/pics/attachments/Misceve-samovryaduvannya-v-krayinah-Skandiinaviyi-ta-Baltiyyi.pdf>

-
- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

15. Муниципальное право зарубежных стран (сравнительно-правовой анализ): Учебное пособие для вузов // под ред. д.ю.н., профессора В.В. Еремяна. М.: Академический проект; Фонд «Мир». 2005 г. – 322 с.

16. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №8369 від 17.05.2018 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64016

17. Проект Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №2489 від 30.03.2015 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54569

18. Проект Трудового кодексу України №1658 від 27.12.2014 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221

19. Янгол Н. Г., Болотина Елена Валентиновна Правовой статус муниципальных служащих во Франции // Вестник Санкт-Петербургского университета МВД России. 2016. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pravovoy-status-munitsipalnyh-sluzhaschih-vo-frantsii>.

Мельник П. В.

Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку

Стаття присвячена актуальним проблемам правового регулювання праці посадових осіб органів місцевого самоврядування. Автором досліджено місце правових норм, що регулюють службу в органах місцевого самоврядування, в системі трудового права; проаналізовано основні положення національного та міжнародного законодавства щодо правового регулювання праці посадових осіб органів місцевого

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdtr.pdf>.

самоврядування. На підставі аналізу чинного законодавства, наукових розробок, вітчизняного і зарубіжного досвіду виявлено стан і визначено закономірності, тенденції правового регулювання праці посадових осіб органів місцевого самоврядування, розроблено обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Ключові слова: посадові особи органів місцевого самоврядування; служба в органах місцевого самоврядування; трудові правовідносини; дисциплінарна відповідальність.

Мельник П. В.

Законодательное обеспечение труда должностных лиц органов местного самоуправления: состояние, международный опыт, тенденции развития

Статья посвящена актуальным проблемам правового регулирования труда должностных лиц органов местного самоуправления. Автором исследовано место правовых норм, регулирующих службу в органах местного самоуправления, в системе трудового права; проанализированы основные положения национального и международного законодательства о правовом регулировании труда должностных лиц органов местного самоуправления. На основании анализа действующего законодательства, научных разработок, отечественного и зарубежного опыта выявлено состояние и определены закономерности, тенденции правового регулирования труда должностных лиц органов местного самоуправления, разработаны обоснованные предложения по совершенствованию законодательства в этой сфере.

-
- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

Ключевые слова: должностные лица органов местного самоуправления; служба в органах местного самоуправления; трудовые правоотношения; дисциплинарная ответственность.

Melnik P. V.

Legal regulation of local self-government bodies officials' labor: current state, international experience, development tendencies

The article is devoted to actual problems of legal regulation of labor of officials of local self-government bodies. The author investigates the place of legal norms regulating service in local government bodies in the system of labor law; the main provisions of national and international legislation on the legal regulation of labor of officials of local self-government bodies are analyzed. Based on the analysis of current legislation, scientific developments, domestic and foreign experience, the state has been identified and regularities, trends of legal regulation of labor of officials of local self-government bodies are identified, and substantiated proposals for the improvement of legislation in this area have been developed.

Key words: officials of local self-government bodies; service in local self-government bodies; labor relations; disciplinary responsibility.

-
- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.

Melnik P. V.

Legal regulation of local self-government bodies officials' labor: current state, international experience, development tendencies

The article is devoted to actual problems of legal regulation of labor of officials of local self-government bodies. The author investigates the place of legal norms regulating service in local government bodies in the system of labor law; the main provisions of national and international legislation on the legal regulation of labor of officials of local self-government bodies are analyzed. Based on the analysis of current legislation, scientific developments, domestic and foreign experience, the state has been identified and regularities, trends of legal regulation of labor of officials of local self-government bodies are identified, and substantiated proposals for the improvement of legislation in this area have been developed.

The current legislative provision of local self-government officials is not perfect and contains a number of systemic problems, both theoretical and practical.

The development of the newest legislative regulation of the labor of officials of local self-government bodies is closely linked with the experience of foreign countries, first, the EU member states. The legal literature on this subject refers to the following aspects: the absence of the term «official of a local government» and the use of the term «municipal official» and «public servant»; division of posts into permanent (bureaucratic) and non-permanent (elective); high level of social protection of municipal employees (pensions, labor rights, guarantees of activities, etc.); a significant emphasis on improving the qualifications and education of municipal officials (more than 30 legal acts on these issues were adopted at the EU level); the tendency to ensure gender equality of men and women through the introduction of quotas for women in the

-
- Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdtr.pdf>.

legislation (at the Scandinavian level); high level of prestige of the municipal service (in particular, the German law operates with the concept of «honorary duties» and «honorary service»); the development of the institute of political responsibility of elected municipal offices and the severity of the legislation on the disciplinary offenses of municipal servants.

The author came to the conclusion that the basic tendency of legislative development of the local self-government bodies officials' labor is the development and adoption of a new version of the Law on local self-government bodies officials' labor. The legislator have to pay a special attention on the following: 1) to increase the prestige of service in local self-government bodies; 2) the settlement of the labor-legal status of an employee of the local self-government body; 3) equal access to the service in local self-government bodies solely on the basis of merit; 4) transparent acceptance into service to local self-government bodies; 5) stimulating career growth; 6) depolitization; 7) a new model of remuneration that minimizes the subjectivity of the head; 8) introduction of an effective mechanism for the prevention of corruption; 9) raising the level of social and material protection of employees.

At present, the main vectors of doctrinal improvement of the law on service in local self-government bodies should be: 1) to determine the correlation of legislation on the service of local self-government with labor law, the law on civil service; 2) unification of terminology; 3) elaboration of the general concept of legislative support of the service in the bodies of local self-government.

▪ Законодавче забезпечення праці посадових осіб органів місцевого самоврядування: стан, міжнародний досвід, тенденції розвитку / П. В. Мельник // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18mpvdr.pdf>.